

[ГЛАВНА](#)
[РУБРИКИ](#)
[АРХИВ](#)
[НАЙ-ЧЕТЕНИ](#)

Българска следа край Потомак

Единствената чужда плоча в масонския мемориал „Джордж Вашингтон“ е на Великата ложа на старите свободни и приети зидари в България

Българските дръвчета са още малки, но след време ще се извисяват най-високо.

Нейка Кръстева, Вашингтон | 20.07.2013

За американските мащаби Александрия, щата Вирджиния, е малък град с близо 150 000 жители. Разположен е на западния бряг на река Потомак, на десетина километра южно от столицата Вашингтон.

Градът е основан в средата на XVII век от шотландски търговци и първоначално се е казвал Белхейвън. Със своите двуетажни, залепени една до друга къщи, антикварни магазинчета и кафенета по тротоарите старата част и днес е едно прекрасно убежище от шума и напрежението в мегаполисите.

Новата е модерна и по нищо не отстъпва на останалите градове по Източното крайбрежие.

Това, което откроява Александрия обаче и я прави изключително важен за САЩ град, е масонството – едно

братство на свободни и почтени мъже

които са изиграли основополагаща роля в създаването и развитието на Съединените щати.

Макар че в братството никога не се говори за политика, голяма част от американските президенти са били активни масони – като се започне с бащата на държавата Джордж Вашингтон и се стигне до Джералд Форд, успял да обедини нацията в един труден от гледна точка на вътрешната и външната политика момент.

Тази част от американската история може да се види именно тук, в Александрия, в Националния масонски мемориал „Джордж Вашингтон“, където и България е оставила своя отпечатък.

Високата 101 метра неокласическа сграда от мрамор и гранит напомня на Фара на Александрия в Египет – едно от Седемте чудеса на света. Построена е върху хълм, откъдето се вижда целият град. Етажите са девет и на всеки един от тях са представени различни аспекти на масонството – история, символи, строителство.

До върха се стига с асансьор, който заради пирамидалната конструкция на сградата се движи под наклон. Не се усеща, но повечето посетители се стряскат, когато чуят това.

„Погледнете – това е Александрия. Отвъд тези модерни сгради, има и такива от времето на Джордж Вашингтон. Той е бил масон през целия си живот и тук са събрани много артефакти за ложата, към която е принадлежал – Александрия №22. След смъртта му тя е кръстена Александрия-Вашингтон и е една от най-влиятелните в САЩ“, казва Шон Айър, директор „Комуникации“ в мемориала, автор и редактор на масонска литература.

Така наречената Александрийска колекция, която е една от най-старите в американската история, някога се е намирала в друга сграда в града. През 1871 г. там избухва пожар и някои от експонатите се изгубват завинаги в пламъците.

„Тогави масоните от Александрийската ложа започват да мислят за истински музей от камък, който да е по-сигурен. Но никой от тях не си е представял, че той ще бъде толкова внушителен“, разказва Айър.

Първата копка е направена на 5 юни 1922 г. Голямата депресия обаче забавя строителството и мемориалът е открит десет години по-късно – на 12 май 1932 г. в присъствието на президента Хувър. Всъщност сградата е напълно завършена чак през 1970 г.

В централното фоайе се издига 5-метрова бронзова статуя на Джордж Вашингтон с масонска престилка и аксесоари. Статуята е открита официално през 1950 г. от президента Хари Труман, Велик майстор на Великата ложа на Мисури.

От двете страни на залата са поставени 12-метрови гранитни колони, а зад тях може да се види огромно пано, на което е изобразено как президентът Вашингтон, отново с всички масонски регалии, поставя крайгълния камък на бъдещата американска столица на 18 септември 1793 г.

В съседство е копие на стаята с оригиналното обзавеждане, където в продължение на 140 години са се провеждали всички церемонии на Ложа №22. Тук вниманието ни е привлечено от единствения портрет на 60-годишния Джордж Вашингтон, за който той е позирал лично. Всички останали са правени по негови снимки. Портретът е поръчан от ложата, докато той е бил президент на САЩ. Нарисуван е от Уилям Джеймс Уилямс.

„Хората често казват, че изглежда различно от снимките и другите портрети, които познават. Но повечето му портрети са правени по снимки и на тях лицето му е по-

скоро като маска. Докато тук се вижда едно много човешко лице на истинската личност. То не е симетрично, по него има и следи от битките. Това е Вашингтон – президент на САЩ и свободен масон”, разказва Шон Айър.

Следващата ни спирка е зад централното фоайе. Тук се намира класическият театър с места за 400 души, разположени амфитеатрално. Това е една от първите изцяло завършени зали в мемориала. 16 мраморни колони със златни жилки поддържат тавана и решетката с орнаменти. Тук са и бронзовите барелефи на 14 американски президенти, които са били масони. Има и орган. Неговите звуци обаче не идват от стените, както сме свикнали, а отгоре, от тавана. Вероятно и това е част от символиката на масонството.

Стигаме до Голямата масонска зала, където откриваме и първата българска следа. Тук, вляво от друга бронзова статуя на Джордж Вашингтон, има голяма релефна месингова плоча с надпис: Grand Masonic Hall, Architectural Acoustics, Provided by the Grand Lodge A.F.&A.M. of Bulgaria. Тя е единствената почетна плоча в тази зала на мемориала. Поставена е на 22 февруари 2012 г. по време на тържественото честване на 280-ата годишнина от раждането на Джордж Вашингтон

в знак на благодарност към приноса на Великата ложа

на старите свободни и приети зидари в България за реконструкцията на залата. Великият майстор Володя Лозанов е удостоен с почетното звание „Архитект на хилядолетието”.

„Това е много специално място. Тук се провеждат всички тържествени мероприятия като честванията на рождения ден на Вашингтон, презентации, приеми и братски трапези”, казва Володя Лозанов.

От 30 декември 2011 г. Великата ложа на старите свободни и приети зидари в България е член на Масонската асоциация „Джордж Вашингтон” и участва в редица нейни проекти. Следите на един от тях откриваме в парка на мемориала. Сред

над 700 специално засадени дървета

и положени пред тях гранитни паметни плочи, които представят Великите ложи и отделни масони от САЩ и други страни, има и 33 български. С тях е увековечена почитта към Велика-

та ложа на старите свободни и приети зидари в България, някои съюзни ложи и отделни български масони. Плочите са от същата кариера, която преди 100 години е добивала гранит за мемориала. Кариерата е закрыта и днес произвежда камъни само за мемориалните плочи.

Те, както и дърветата, остават там завинаги. Дърветата са най-различни – магнолия, дъб, декоративен бряст. Поливат се капково, като в корените им са поставени специални ранички с вода. Поддръжката им е доста скъпа, но тя не е за сметка на държавата или данъкоплатците. Всеки цент идва оттам, откъдето са дошли средствата за построяването на мемориала – от дарения на свободните масони. Такъв е един от основните им принципи: като усъвършенстват себе си, да допринасят за благо на обществата, в които живеят.

Пионерите в Новия свят

Свободното масонство възниква в края на 16-и и началото на 17-и век в гилдията на зидарите в Шотландия. Днес то обединява под различни форми около 3 милиона души в цял свят. Най-много са в САЩ – 2 милиона, следвани от Великобритания, където има 480 000 масони.

Първата масонска ложа в Северна Америка е основана през 1743 г. в Пенсилвания от Бенджамин Франклин – самоук печатар, който остава в историята като голям общественик, учен, издател, дипломат и изобретател, изиграл важна роля в създаването на Конституцията на САЩ.

Франклин става масон в Англия, където прекарва доста време като главен говорител на британските колонии в споровете с правителството. Когато се връща в Америка през 1734 г., отпечатва първата книга за свободното масонство. Нейно копие от 1906 г. може да се види в мемориала.

Днес в САЩ има 52 Велики ложи (по една във всеки щат плюс окръг Колумбия и Пуерто Рико) и над 10 000 локални. Всеки може да се присъедини, стига да вярва в Бог, да бъде почтен, морален и честен и да бъде препоръчан от друг масон. Без значение на раса, религия или обществено положение.

Да бъде светлина

Макар да е на повече от три века, масонството е забулено в мистика. Носят се какви ли не легенди и слухове. А истината е скрита в символите и за масоните тя е проста.

„В свободното масонство всичко носи символ и има смисъл. Нещата не са декоративни, а са свързани с някаква идея. Пчелният кошер например за един масон означава, че човек трябва винаги да работи”, обяснява Шон Айър.

Според него един от основните символи е светлината. Първите думи в Библията „Да бъде светлина” могат да се прочетат на много от масонските регалии.

„Символ на светлината е и окото – една метафора, че Бог винаги гледа към света. Трите свещи се наричат по-малките светлини. Над тях има други три - по-големите светлини. Тук идеята е, че по-висшето е духовното, а по-нисшето е конкретно”, казва Айър.

На следващо място са двата камъка, които са изложени в една от залите на мемориала – единият е ръбест, необработен, другият е гладък и има правилна геометрична форма. До тях са поставени инструменти – пергел, триъгълник, чук.

„За един масон необработеният камък е самият той. Инструментите са морални. По същия начин, по който реалните инструменти се използват, за да се обработи камъкът, така свободният масон използва моралните инструменти, за да може да стане по-съгласуван с другите. Един необработен камък не може да се вгради в никаква постройка, нали? Той просто няма да пасне и от градежа няма да излезе нищо”, пояснява Айър.

Сред символите е и латинската буква G. Тя означава две неща – геометрия, която играе голяма роля в масонството, и Бог (на английски - God).

© 1999 - 2011 на "Монитор" ЕООД.

[начало ▲](#)

[към пълната версия](#)